

Г-291-Б.
126078

ЦЕНТРАЛЬНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

ДО ЗИМОВОГО СЕЗОНУ 1933-34 РОКУ

ЦЕНТРАЛЬНИЙ РАЙОН
ВІСНОК
126078

145

ТЕАТРАЛЬНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

О Р Г А Н
О Б Л А С Н О Г О
ТЕАТРАЛЬНОГО ТРЕСТУ
Х А Р К І В Щ И Н И

ДО ЗИМОВОГО СЕЗОНУ 1933-34 РОКУ

П е р е д м о в а

Осінньо-зимовий сезон 1933-34 року столичні театри м. Харкова починають в умовах величезних досягнень соціалістичного будівництва першому році другої п'ятирічки — п'ятирічки побудови безкласового соціалістичного суспільства, коли, за твердим більшовицьким проводом ЦК ВКП(б), українська парторганізація успішно закінчує збиральну, посівну та хлібоздавальну кампанії й виводить Українську Радянську Республіку в лави перших республік Радянського Союзу.

Щороку поліпшується добробут широких трудящих мас, зростають їх культурні вимоги. Особливо це помічається цього року.

Отже, столичні театри, що покликані комуністичною партією й Радянським урядом бути однією з основних зброй культурної революції, повинні цього року приділити всю увагу на подання ідеологічно-витриманих та мистецько-оформлених постанов.

Цього року українська парторганізація, виправивши помилки націоналістичного порядку, що їх було припустився старий склад керівництва Наркомосу і на засадах правильної ленінської національної політики, приділила достатню увагу забезпеченню культурних вимог меншостей УСРР.

Так, у Харкові організується перший Великий Державний Російський Драматичний театр. У репертуарі всіх столичних театрів передано показ п'єс кращих драматургів братніх радянських республік.

Справа репертуару — найважливіша справа сьогоднішнього театру. Столичні театри повинні показати кращі п'єси української драматургії, драматургії братніх республік і найцінніше з класиків національної й закордонної.

Боротьба за якість, якість ідеологічно-художню, чи не найголовніше на сьогоднішній день у роботі театрів. Борючись за якість, треба всіляко спрямовувати роботу театрів на шлях соціалістичного реалізму. Дбати за політичну свідомість і мистецько-акторську загартованість колективів столичних театрів.

Велику увагу приділено справі організації масового глядача — кожен театр у своєму виробничому плані передбачив виїзди на підприємства, конференції робітничого глядача, доповіді по цехах, цільові культпоходи, продаж місць для кращих ударників тощо. А Обласний Театральний Трест також, з метою наблизити робітничого глядача до театру, організує низку робітничих кас на великих підприємствах.

Отже, завдання столичних театрів цього зимового сезону величезні й виконати їх успішно можна лише за спільної участі в реалізації накреслених планів театральних колективів та робітничого глядача.

Цей театральний бюлетень, присвячений відкриттю зимового сезону столичних театрів, містить інформаційні матеріали кожного театру, його репертуарний план, реальні можливості, акторські сили тощо.

До театального сезону 1933-34 року

Харківські театри розпочинають, а деякі вже й розпочали, зимовий театральний сезон 1933/34 року. Уже працює Державна Столична Опера, театр „Березіль“, театр Музкомедії, в жовтні починає працювати театр Революції. І, нарешті, 1-го листопада п'єсою Афіногенова „Ложь“ розпочинає сезон, організований цього року в Харкові, театр Російської Драми, а 7 листопада — Єврейський театр.

Харків — столиця України має всі дані для того, щоб театральна культура в нас була на високому політично-художньому рівні, і та увага, яку приділяє зараз театральним справам харківська партійна організація, вся пролетарська громадськість столиці — певна запорука цьому.

Театральний сезон цього року вигідно відрізняється від сезону минулого року. Цього року українська партійна організація, завдяки величезній допомозі, яку вона дістала від ЦК ВКП(б), за змцнення проводу української парторганізації, домоглася значних успіхів в переведенні весняної сівби та в збиранні врожаю, успішно переборюючи помилки останніх 2-х років, що мали місце в українській організації, в роботі на селі, та в переведенні національно-культурного будівництва.

Радянська Україна — невід'ємна частина великого Радянського Союзу, знову стає однією з передових республік Союзу.

Харківська партійна організація, керована тов. Постишевим, за останній півроку досягла величезних успіхів так в роботі на селі, як і в запровадженні національно-культурного будівництва.

Харків — столиця України з кожним днем змінює своє обличчя, [стає передовим культурним містом в Союзі. Все це зобов'язує наші театри бути в перших лавах, бути дійсно столичними театрами.

Театральний сезон минулого року в Харкові не був на належній височині. Цілком зрозуміло, що помилки Харківської організації, націоналістичні помилки вчорашнього керівництва Наркомосу, не могли не відбитись на театральній політиці. Згадаймо хоча б те, що в Харкові, де є значна кількість російських трудящих — не було російського театру.

Приділяючи велику увагу справі підготовки до театального сезону, Харківський Міський Партійний Комітет спеціально займався цим питанням і у своїй ухвалі, відмічаючи незадовільне розгортання роботи по підготовці до сезону, давав цілий ряд вказівок щодо успішного переведення театального сезону цього року.

Наш глядач культурно виріс і вимагає від театрів ідеологічної і художньої високої якості продукції. А для цього треба, щоб вся робота театру була підкорена широкому громадському контролю.

3

Основне, що визначає ідеологічну лінію театру—репертуар. До цього в практиці роботи наших театрів існує такий порядок, що репертуар, який вибирається для постановки в театрі, попередньо не обговорюється серед широких пролетарських мас. Цей репертуар часто невідомий, навіть, всьому творчому колективу театру. Недостатньо обговорюється репертуар театрів, перед початком сезону, також і на сторінках нашої преси. Чи нормальний такий стан і чи можна далі припускати, щоб така важлива справа, як підготовка до театрального сезону проходила поза увагою широкої пролетарської громадськості? Ні, звичайно. Практика подає нам низку негативних прикладів. Які ж наслідки маємо від такої підготовки?

Хіба мало було випадків, коли вибиралось ту чи іншу п'єсу, 2—3 місяці втрачалось сили і енергію акторського колективу на роботу над цією п'єсою, втрачалось колосальні кошти на її оформлення, а в результаті—пуста зала театру, глядач п'єси не приймав, і більше того, часто—густо цей глядач, преса намагали зняти з репертуару п'єсу, як ідеологічно невитриману (згадаймо практику минулого року, хоча-б оперети „Сухий Закон“, або „3/4 людини“ в Музкомедії та „Маклена Граса“ у театрі „Березіль“).

Зараз харківські театри вже визначили свій репертуар на зимовий сезон 1933/34 року. Йде робота над новими поставами.

Що-ж готують наші театри? Поряд з новими п'єсами радянських драматургів, маємо значну кількість класичних п'єс в репертуарі театрів. Маємо багато нових п'єс молодих радянських драматургів.

Театр Опер и та Балету. В репертуарі столичної Опері, крім поновлень опер—„Тарас Бульба“, „Винова Краля“, „Борис Годунов“, „Чіо-Чіо-Сан“, „Севільський Цирюльник“, „Аїда“, „Лоенгрін“, „Фауст“ та поновлених балетів „Смеральда“, „Лебедіне Озеро“, „Ференджі“, підуть також в новій постановці класичні опери—„Евгеній Онегін“, „Кармен“, і перший раз в Харківській Опері—„Дар Салтан“, „Гугеноти“, „Фра-д'явола“ та „Царська наречена“, також новий балет „Полум'я Парижу“ і „Раймонда“.

Театр Російської Драми: „Ложь“—Афіногенова, „Ревизор“—Гоголя, „Інтервенція“—Славіна, „Бойці“—Ромашева, „Гроза“—Островського. Цей репертуар російської драми визначено лише на перше півріччя. В другій половині сезону театр поставив поряд з класикою найновіші кращі п'єси радянських та українських драматургів, що відбиватимуть соціалістичне будівництво в СРСР і, зокрема, на Україні, а також революційну боротьбу в капіталістичних країнах.

Театр Музкомедії: „Арани“, „Вухналя-Мейтуса“, „Фіалка з Монмартру“—Гальмана, „Жовта кофта“—Легара, „Червонофлотці“—Рапопорта, „Сильва“—Кальмана, „Продавець птиць“—Цілера. Крім цього в Музкомедії поновлюються деякі постанови минулих сезонів.

Театр Революції ім. ХРПС — „Бастилія божої матері“ — Микитенка, „Уета“ — Тобілевича, „Коварство та любов“ — Шілера, „Достигаєв“ — Горького, „Тахи та комахи“ — Микитенка, „На заході бій“ — Вишневського. Крім цього театр поновлює деякі старі постанови („Дівчата нашої країни“, „Страх“, „Жандарм“). Єврейський театр: „Рекрути“ — Резнікова, „Золотошукачі“ — Шолом-Айхема, „Шілер і хліб“ — Данієля, „Міщанин у дворянстві“ — Мол'єра, „Бастилія божої матері“ — Микитенка. Єврейський театр також поновлює деякі старі постанови („На Заході бій“ — Вишневського, „Цвей Кунілемлех“ та інші).

ТРОМ (Театр Робітничої Молоді): „Витівки Скопена“ — Мол'єра, „Два орли“ — Ірчана, „Трибунал“ — Ржевського, „Лівша“ — Назарова, „Жасміни і булижники“ — Фателевіча.

Цей репертуар харківських театрів, що затверджений вже голов. реперткою, ще очевидно зазнає деяких змін, але про його можна говорити як про основний репертуар над яким вже працюють театри.

Безперечно, що весь репертуар театрів мусить бути обговорений так на нарадах, як і в центральній та в заводській пресі, серед робітничих мас. Треба зайняти місце нашого глядача зі змістом тих нових п'єс, які ще невідомі йому (глядач) до появи цих п'єс на сцені. Варто аби критика, художнє керівництво театру сказали свою думку так про нові п'єси радянських драматургів, як і про класичні, широко розгорнувши на сторінках преси обговорення наміченого до постановки в театрах.

Добра організація справи роботи худрад, правильна спрямованість в обговоренні репертуару та творчих планів, систематичне висвітлення і вміла критика роботи театрів в заводській та центральній пресі—збільшує відповідальність за свою роботу творчих колективів театрів, підвищує вимоги актора, режисера до самого себе.

У конкретній зустрічі з глядачем театральний робітник одержуючи ті чи інші зауваження і критику своєї роботи і роботи театру в цілому від робітничого глядача, від письменника, критика, художника, композитора—бачить, що вимагає від нього цей глядач і відчуває ту велику відповідальність, яка на нього покладається.

В усій роботі театру велику роль мусить відігравати шефство підприємств над театрами. У Харкові основні театри мають це шефство. Так над „Березилем“—шефствує ХПЗ, над оперою—ХЕМЗ, театром Революції—ХТЗ, шефство над російською драмою приймає на себе завод „Серп і Молот“.

Це зобов'язує заводські партійні, профспілкові та КСМ організації до активної роботи на культурному фронті. Театральний фронт—один з вирішальних фронтів культурної революції, а розгортання культурної революції цього року йде гігантськими кроками, бо значно підноситься матеріальний добробут широких трудящих мас і ще більше зростає їхня культурна активність і культурні вимоги.

Наші підприємства шефствують над колгоспами, селами, районами. Вони відповідають за роботу в підшефних колгоспах і районах. Вони повинні також відповідати разом з керівництвом театру за роботу театру, над яким шефствують.

Наші заводи, що шефствують, мусять органічно включитись в роботу підшефних театрів і, в першу чергу, лінією роботи в худрадах, систематично допомагати театрам в творчій роботі, оточуючи їх повсякденною увагою пролетарської громадськості, допомагаючи театрам стати дійсно бойовим знаряддям в справі соціалістичного виховання трудящих мас. От чому значно треба підняти та поліпшити шефську роботу над театрами.

Величезну роль в цьому театральному сезоні треба приділити справі обслуговування дітей театром. Треба сказати, що цю роботу не було в нас піднято на належну височину. І не випадково ХМПК у своїй постанові вказав на потребу включення в шкільні плани як обов'язкове—обслуговування дітей театрами і симфонічною музикою.

До того ж в Харкові є театр Юного Глядача (ТЮГ). Це один з найстаріших дитячих театрів в Союзі. Театр було занедбано і лише останнім часом, завдяки великій увазі, яку приділили театрові Харківські партійні, профспілкові та радянські організації, театр впорядковується, зміцнено його керівництво і на кінець жовтня він розпочинає свою роботу.

Дитячий театр вимагає виключної уваги до себе від партійних і громадських організацій столиці, від письменників, композиторів, художників. Ми маємо всі дані для того, щоб Харківський дитячий театр був зразковим.

Отже, починаємо велику творчу роботу. Цю роботу проведемо успішно лише за активного міцного зв'язку театрів з радянським глядачем, за дружньою критикою й допомогою театрам від широкої пролетарської громадськості, за повного розуміння театрами тих великих і почесних завдань, які на них покладені—показати велику правду нашої соціалістичної доби, мобілізуючи маси високою акторською майстерністю до дальшої боротьби і перемог.

Я. МАЙСТРЕНКО

Державний Столичний Театр Опери та Балету.

Культурно-національне будівництво на Радянській Україні, за керівництвом комуністичної партії й на основі ленінської національної політики, буйно зростає. Пролетаріат Радянської України уже має дуже багато досягнень у галузі розвитку пролетарської української культури (література, кіно, театр, музика).

Харківський Столичний Державний Театр Опери і Балету, що перебуває в найбільшому центрі — пролетарській столиці України — м. Харкові, має за мету стати однією з найважливіших підойм національно-культурного будівництва країни й ознайомити широкі маси трудящих столиці з ідеологічно — витриманою та високо-мистецькою оперною продукцією.

У зв'язку з цим Державний Театр Опери й Балету провадить низку корінних міроприємств, скерованих до значного підвищення художнього рівня театру й доведення його своєю якістю роботи

до рівня столичного театру Опери і Балету та провадючи роботу по зміцненню й підготовці кадрів для майбутнього великого оперного театру.

Основний склад художнього керівництва й артистичного персоналу поповнено низкою робітників високої кваліфікації — запрошено диригента — Засл. арт. Республіки А. М. Назовського та режисера І. М. Лапицького.

Поруч з цим у штат керівників запрошено: дирижера — В. Я. Іориш (композитор і диригент Дніпропетровської Опери), режисера — К. П. Ковшевського, балетмейстерів — М. Болотова.

Директор Обласного Театрального Треста і Державного театру Опери та Балету Я. Я. Яновський

Заступник директора театру Опери та Балету М. А. Пиркес

Головний диригент Театру
Опери та Балету, народ. арт.
Республіки А. Арнольд-Маргулян

та Вирського, яким належить
постави балета „Есмеральда“, що
пройшов з значним успіхом, хормей-
стера — М. Н. Тараканова (кол.
хормейстер Київської опери).

Головний диригент Театру Опери
та Балету, заслужений артист
Республіки А. М. Пазовський

Солідний склад вокалістів-артистів зміцнено запрошеними ще новими видатними артистами: Гужевою (др. сопрано), засл. арт. Будневичем (баритон), Ходським (бас), Кученко (лір. тенор), Куць (бас), Захаровою (м. сопрано).

Крім того працюватиме головним диригентом Нар. артист Республіки — Маргулян, дирижерами: Вериківський (засл. арт.), Дорошенко, Вайсенберг, Тольба.

Із старого складу артистів цього сезону в Опері працюватимуть такі найвидатніші сили з жіночих голосів: Виноградова, Гайдай, Єгорова, Літвиненко-Вольгемут (нар. арт. Респ.), Лаптева, Левицька, Оловейнікова, Попова, а з чоловічих голосів: Азрикан, Бозенсон, Будьків, Горохов, Гришко, Кіпаренко-Даманський (засл. арт.), Середа, Стешенко, Частій та інші.

Значно поповнено склад оркестри, хору та балету, а з старого складу працюватимуть такі солісти балету: Лерхе, Дуленко, Соболев, Лур'є, Савицька та нова запрошена солістка — Демпель.

Для піднесення вокальної кваліфікації артистів — дирекцією запрошено на роботу відомого італійського педагога Бареро.

Серед нових постанов у репертуарному плані накреслено у першу чергу виставити оперу „Евгеній Онегін“ (у жовтні) у постанові М. Форегера. Музичне керівництво В. Іориша. Оформлення художника Волненка.

Наступна прем'єра „Кармен“ (у листопаді) під музичним керівництвом А. М. Пазовського, сценічна постава І. М. Лапицького, нове оформлення та костюми художника А. Хвостова.

Режисер-постановщик Театру Опери та
Балету І. М. Лапицький

Зав. режисерським управлінням і режисер Театру Опери
та Балету В. Д. Бобров

Хормейстер Театру Опери
та Балету М. Н. Тараканов

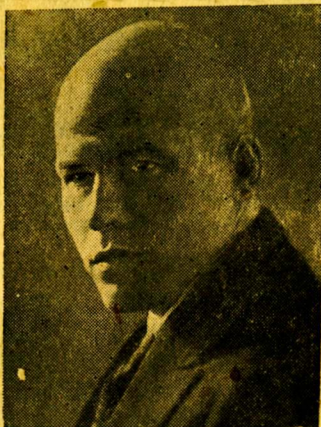
Режисер— постановщик
театру Опері та Балету
К. Кошевський

Дальший виробничий план сезону передбачає такі нові постанови опер: „Гугеноти“, „Царська наречена“ та „Фра-Д'явола“ балет „Полум'я Парижа“ і „Раймонда“, у постанові Болотова і Вирського, диригент Дорошенко.

Крім того поновлюються такі старі опери: „Винувата краля“ муз Чайковського, „Тарас Бульба“ муз. Лисенка, „Борис Годунов“ муз Мусогорського, „Чіо-Чіо-Сан“ муз. Пучіні, „Севільський цирульник“ муз. Россіні, „Аїда“ муз. Верді, „Лоенгрін“ муз. Вагнера та балети „Есмеральда“ муз. Грієра, „Лебедине Озеро“ муз. Чайківського, „Ференджі“ муз. Яновського.

Для того, щоб підготувати достатньо кваліфіковані театральні кадри при театрі організовано: балетну студію, де вчиться біля 100 студійців, керують студією Болотов

Балетмейстери театру
Опері та Балету
Болотов і Вирський

і Вирський; оперову студію на 25 осіб за керівництвом заслуженого артиста Вериківського.

Лінією організації масового робітничого глядача Дирекція Театру ставить перед собою такі завдання:

не менш як 500 місць на сезон випродати кращим ударникам великих підприємств;

не менш як 20 цільових вистав запровадити організованому робітничому глядачеві з виробництва;

організувати колективне відвідування вистав — культпоходи;

організувати паралельні вистави у найкраще обладнаних клубах по робітничих та центральних районах Харкова.

З метою популяризації окремих вистав театру, передбачено організувати низку виступів художніх бригад на великих підприємствах з попередніми доповідями про роботу та перспективи театру.

У самому театрі буде організовано виставки матеріалів, макетів та ескізів з короткими поясненнями щодо змісту та оформлення нових і поточних постанов.

Такий значний план колектив Державного Театру Опер и Балету може виконати безперечно лише за безпосередньою допомогою й участю робітничого глядача в роботі театру.

ХУДОЖНІЙ СКЛАД ТЕАТРУ ОПЕРИ ТА БАЛЕТУ

Маргулян (Нар. арт. Республіки)	Головний диригент
Пазовський (Зас. арт. Республіки)	"
Вайсенберг	Диригент
Вериківський (Засл. арт. Респуб)	Диригент
Гориш	"
Гольба	"
Дорошенко	Диригент балету
Будянський	Диригент-практикант
Липицький	Режисер-постановщик
Форежер	"
Кошевський	"
Бобров	Зав. режисерськ. управлінням та режисер
Муравін	Режисер балету
Мізов	Режисер-лаборант
Петров	"
Лавидов	"
Постов	Гол. художник
Плнненко	Художник
Праканов	Хормейстер
Полгова	Пом. хормейстера
Плотов	Балетмейстер
Пірський	"
Піро	Проф. співу
Піц	Концертмейстер
Пієцька	"
Пісякин	Зав. декор. майстернею
Пі'ялов	Машиніст кону
Пічанінов	Зав. костюм. цехом
Пістюков	Зав. перук. цехом
Піляренко	Зав. електроцехом

Головний художник театру Опер и Балету О. В. Хвостов

Головний адміністратор театру Опер и Балету Н. І. Базилевич

Піовський	Директор
Піркес	Заст. директора
Пізілевич	Гол. адміністратор

АРТИСТИ - СОЛІСТИ

Чоловічий склад:

Авдієнко, Азрікан, Будневіч — Засл. арт. Респ., Бозенсон, Будків, Білозерський, Васюта, Грушевський, Горохов, Гальченко, Гришко, Дисар, Зорич-Середа, Калюжний, Кипоренко - Даманський — Засл. арт. Респ., Коваль, Корнієнко, Куц, Кученко, Копнін, Ляпін, Максименко, Магергут, Макаров, Мікиша, Потаєв, Паторжинський — Засл. арт. Респ., Стешенко, Савін, Середа, Шведов, Хоцький, Частій

Жіночий склад:

Беру, Будніченко, Віноградова, Гужова, Гайдай, Дніпровська, Єгорова, Захарова, Іванова, Літвиненко-Вольгемут — Нар. арт. Респ., Левицька, Лаптева, Лепешинська, Мартинович, Невська, Орлова, Оловейнікова, Полова, Робсман, Сокольська, Шишацька, Утіна,

ПРЕМ'ЄРА

Державного Столичного Театру Опери та Балету

„ЄВГЕНІЙ ОНЕГІН“

опера на 3 дії та 7 карт., П. Чайковського.

Диригент Іориш

Постава М. Фореггера

Художник А. Волненко.

Про цю прем'єру читайте у „Театральному Бюлетені“ № 2.

ДЕРЖАВНИЙ ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР „БЕРЕЗІЛЬ“*)

ПОСТАНОВА НАРОДНОГО КОМІСАРІАТУ ОСВІТИ УСРР
НА ДОПОВІДЬ ТЕАТРУ „БЕРЕЗІЛЬ“ 5 ЖОВТНЯ 1933 р.

Заслухавши доповідь керівника театру „Березіль“ Л. Курбаса, Народний Комісаріат Освіти України відзначає, що театр, не зважаючи на всі можливості, не спромігся посісти відповідне місце в

Директор театру „Березіль“
О. М. Лазоришак

Художній керівник державного
театру „Березіль“
М. М. Крушельницький

творенні українського радянського мистецтва. Це сталося тому, що Л. Курбас збивав театр на позицію українського націоналізму. У своїй роботі Лесь Курбас ігнорував соціалістичне будівництво, будівництво української радянської культури. Під маркою „незалежності мистецтва“ Курбас ізолював театр від нашої радянської соціалістичної дійсності. Лесь Курбас не рідко показував радянську дійсність карикатурно. Лесь Курбас ізолював театр від загального фронту радянського мистецтва Радянського Союзу. Зокрема він ізолював театр від радянського мистецтва братньої нам РСФРР.

Театр „Березіль“ в свій час політично виступав разом з літературною організацією ВАПЛІТЕ, яка посідала в питаннях літератури буржуазно-націоналістичні позиції. Вистава „Народного Малахія“, „Мини Мазайло“ тощо, які вів Л. Курбас — підкреслюють буржуазно-

*) Статтю тов. Лазоришака про „Перспективи та завдання художньо-мистецької роботи Державного Драматичного театру „Березіль“ на зимовий сезон 1933—34 року“ надруковано у наступному № 2 „Театрального Бюлетеня“.

РЕД.

Головий художник державного театру „Березіль“
В. Г. Мелер

Заступник директора театру „Березіль“ Н. Петров

націоналістичну лінію „Березоля“, особливо його керівника. При високій майстерності акторського виконання, вистави, що ними керував Л. Курбас, були ходульні, схематичні, формалістичні, відірвані від нашої дійсності. Ось чому переважна більшість вистав „Березоля“ навіть ті, що їх не можна зарахувати до ідеологічно - шкідливих, — не могли бути сприйняті широкими пролетарськими масами. В основі трактовки героїв вистав Курбасом велася буржуазно-ідеалістична лінія.

Націоналістичні помилки Курбаса театр визнав, вмістивши про це декларацію в нашій пресі („Комсомолец України“, 26 лютого 1932 р.). У цей же час Л. Курбас виголосив свою декларацію про те, що він начеб-то визнає неправильність своєї лінії в питаннях театру.

1932—33 р.р. і початок театрального сезону 1933—34 р.р. довели, що Л. Курбас нічого не змінив у своїх поглядах щодо театрального мистецтва.

Тому НКО України визнає за потрібне зняти Леся Курбаса з роботи художнього керівника й директора театру „Березіль“.

Заст. наркома освіти
України А. Хвиля.

ПОСТАНОВА

НКО УКРАЇНИ ПРО КЕРІВНИЦТВО ТЕАТРУ „БЕРЕЗІЛЬ“

від 5-X 1933 р.

Директором театру „Березіль“ призначити тов. О. М. Лазоришака.

Художнім керівником призначити тов. М. М. Крушельницького.

Заст. наркома освіти
УСРР А. Хвиля.

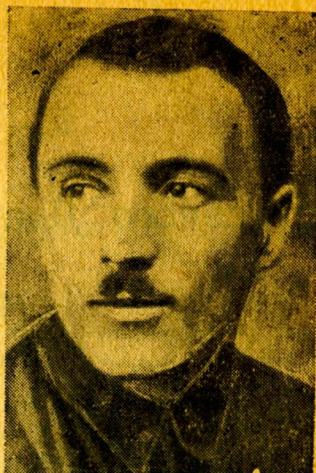

ХУДОЖНЬО-АКТОРСЬКИЙ СКЛАД ДЕРЖАВНОГО ДРАМАТИЧНОГО ТЕАТРУ „БЕРЕЗІЛЬ“

на зимовий сезон 1933-34 р.

Художній склад

Крушельницький М. М. — Художній керівник
Мелер В. Г. . . . . Головний художник
Дубовик Л. Ф. . . . . Режисер
Балабан Б. О. . . . . Режисер-актор
Дробинський Б. К. — Режисер-лаборант-актор
Веселов М. Д. . . . . Реж.-лаборант
Іщенко О. Ф. . . . . " " " " " " " "
Коваленко К. І. . . . . " " " " " " " "
Воронов Б. Я. . . . . " " " " " " " "
Кихтів А. Ф. . . . . " " " " " " " "
Матулівна А. І. . . . . " " " " " " " "
Савицький О. Ю. . . . . Пом. реж.
Владіміров М. В. . . . . Пом. реж. і зав. монтир.
частини
Греченко В. М. . . . . Художник-декоратор
Лазоришак О. М. . . . . Директор
Петров . . . . . Заст. директора
Дворкин . . . . . Головний адміністратор

Режисер театру „Березіль“
Л. Ф. Дубовик

АКТОРСЬКИЙ СКЛАД

Режисер-актор театру
„Березіль“
Б. О. Балабан

Чоловічий склад:

Антонович Д. І., Бабенко Д. В., Бондаренко
Е. В., Бучма А. М. — Засл. арт. Респ., Верхаський
С. П., Гавришко І. Г., Гіряк Й. Й., Жданівський
М. П., Івіцький Л. Ю., Козаченко Г. Я., Кононенко
М. Ф., Крушельницький М. М., Кудлай П. В., Ко-
стюченко І. П., Макаренко А. Г., Мар'яненко І. О. —
Засл. Арт. Респ., Мілютенко Д. О., Назарчук М. П.,
Павловський Й. І., Радчук Ф. І., Романенко О. Т.,
Савченко М. В., Сердюк О. І., Хвиля О. Л., Ход-
кевич С. Ф., Черкашин Р. О., Шутенко А. І.,
Францман О. Й., Яйло О. Г.

Жіночий склад:

Бабіївна Г. І., Балабан Л. О., Бжеська В. Є.,
Вашенко М. Ю., Верещинська О. Й., Герасимова
Н. В., Добровольська О. О., Доценко О. А., Жев-
ченко Т. Ю., Іванова В. І., Кривицька Л. А., Ко-
саківна Я. І., Лор С. Г., Петрова Є. О., Пилінська
К. П., Пилипенко Н. П., Сидоренко О. К., Сме-
река А. Н., Стещенко О. І., Титаренко Н. К.,
Ужвій Н. М., Федорцева С. В., Фомина Ю. В.,
Чистякова В. М.

ПРЕМ'ЄРА

Державного Драматичного Театру „Березіль“

„МАКЛЕНА ГРАСА“

П'єса на 3 дії М. Куліша.

Оформлення за планом режисури проробив і здійснив головний художник В. Мелер.

Режисери-лаборанти:—Б. Дробінський, О. Іщенко, А. Матулівна.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Зброжек	Гірняк, Антонович
Зброжекова	Пілінська, Криницька
Анеля	Чистякова, Федорцева
Граса Стефан	Мар'яненко (Засл. арт. Респ.)
Граса Маклена	Ужвій, Жєвченко
Падур	Крушельницький
Зарембський	Мілютенко
Панок	Стеценко, Гавришко
Акробат	Петрова (студ. ХМТ)
Пани, панянки, жебраки	Немзер, Рогов, Ростак'ян, Жданівський, Рожинський, Мілько, Ольховський
<hr/>	
Виставу ведуть:	О. Савицький та Владіміров
Машиніст сцени	М. Скрипніков
Зав. Освітлення	Ф. Позняков
Зав. костюмерні	К. Коленко
Бутафорія	П. Крамич
Перукарі	А. Федотов та П. Кльовін
Директор театру	О. Лазоришак
Художній керівник	М. Крушельницький
Заст. Директора театру	Н. Петров
Адміністратор	М. Дворкін

ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕАТР РЕВО- ЛЮЦІЇ ім. ХРПС.

Театр Революції відкриває сезон в новому тимчасовому приміщенні—на Чернишевській вул., 13. Умови, в яких зараз перебуває театр Революції, вимагають від нього надзвичайного напруження, енергії та ентузіазму в роботі, як порядку організаційного, так і порядку творчого, художнього.

Наступного сезону робота театру повинна піднятися на вищий ступінь, показати нові досягнення.

Куди театр мусить скерувати насамперед свою увагу?

1. На чітке визначення творчої методи театру, обґрунтованої на марксо-ленінських засадах.

2. На правильне розміщення репертуарного плану та добір репертуару на весь наступний сезон.

3. На митця, актора, що разом з цілим театром повсякденно дбає про свої творчі настановлення, контролює свій політичний і культурний зріст, зріст класово-свідомого радянського актора, що, опановуючи техніку свого майстерства, бореться разом з режисером і драматургом за показ зі сцени мистецького образу нової людини-героя-робітника, героя колгоспника, що незмінно стоїть на варті великих соціалістичних ланів нового села, на варті охорони нової соціалістичної власності.

Перед театром стоїть проблема створити мистецькі образи героїв-борців за соціалізм, за таке життя, коли серце горить не за особисту долю, а за нечисленні багатства, створені спільними інтересами мільйонів трудящих.

Важливе також завдання—показати зі сцени культурну спадщину нашого минулого в правдивому марксистському, історичному освітленні—знайти ключі й прийоми в своїй акторській роботі, при допомозі яких політично-свідомий актор показуватиме художні образи

Директор і мистецький керівник
театру Революції ім ХРПС, заслуж.
арт. Республіки М. Терещенко

Заступник директора театру
Револуції ім. ХРПС
П. П. Петренко

далекого минулого в правдивому класовому освітленні, при чому так, щоб вони хвилювали глядача, збуджували в нього інтерес, щоб театр допомагав політичному й культурному росту глядача.

Зараз театр працює над класичною трагедією Ф. Шілера — „Коварство та Любов“ в перекладі М. Йогансена (реж. І. Земгано, худож. Б. Ердман, композ. Д. Клебанов, літ. консультація — С. Б. Щупака).

Театр намітив поставити, крім „Коварство та любов“, такі нові п'єси:

1. І. К. Микитенка — „Бастилія божої матері“.

2. Його-ж — „Птахи та комахи“ (комедія).

3. Наступна прем'єра — В. Вишневського „На Заході бій“.

4. М. Горького — „Достигаєв“.

5. В. Кіршона — про молодь (назву п'єси ще остаточно не визначено).

6. Укр. класика — Ів. Тобилевича — „Суєта“.

7. Нова п'єса сучасного українського драматурга.

Зі старого репертуару підуть п'єси „Страх“, „Дівчата нашої країни“, „Жандарм“, „Фальстаф“, „Ета“.

Режисуру театру складають — мистецький керівник — засл. артист Респ. М. С. Терещенко, засл. діяч мистецтва Н. В. Петров (кол. режисер Ленінградського Великого театру драми), І. Ф. Земгано; та реж.-адмін. Б. А. Борин.

Художники театру — засл. худ. Респ. А. Г. Петрицький та Б. Р. Ердман, хореографічною частиною керує К. М. Вислоцька, асистент-хореограф Ю. С. Козаковський. Музичною частиною керує голов. диригент та композитор Д. Н. Клебанов, диригент Ю. Г. Чамов.

На превеликий жаль, в цьому році театр ще не зможе розгорнути, як він сподівався, роботу студії, за браком відповідного приміщення, проте він намітив широко розгорнути роботу з молодняком, для чого складено угоду з Дирекцією Харківського Муздрамину, що буде виділяти для практики молодих студентів.

Як і в минулому сезоні, театр намітив широко розгорнути масову роботу і організацію робітничого глядача. Худ. бригади театру вже відвідали ХТЗ, ХПЗ, ХЕМЗ і „Серп і Молот“. Бригади і далі влаштовуватимуть періодичні вилазки до цих та інших заводів, де провадитимуть по цехах, червоних кутках, їдальнях читання п'єс, зроблять, **доповіді про перспективи і поточну роботу театру та про його завдання,**

а також провадитимуть художні виступи. Крім того, буде організовано диспути, конференції робітничого глядача та робкорів для широкого обговорення п'єс; намічено зустріч колективу театру Революції з драматургами.

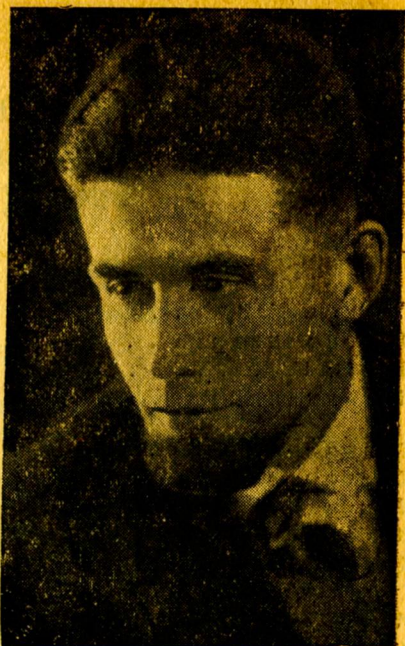
Практика спільної роботи радянських театрів з драматургами, зокрема практика постійного співробітництва театру Революції з драматургом І. К. Микитенком, а також з іншими українськими драматургами, блискуче стверджує те положення, що зріст театру в великій мірі залежить від правильно поставленого театром питання про роль драматурга в повсякденній творчій практиці театру.

Над театром шефствує ХТЗ; в свою чергу театр шефствує над військовою частиною ХТМ та Радгоспом „Червоний Жовтень“.

Театр взяв відносно підшефників зобов'язання — інструктувати та допомагати їм організувати роботу драмгуртка; художньо обслуговувати рев. свята, інструктувати бібліотечну роботу тощо. Для підшефників в театрі виділено декілька постійних місць.

Пильна увага і допомога з боку керівних і партійних органів, що нею постійно оточено театр Революції, зацікавленість широких мас столичного пролетарського глядача, за ініціативою якого й створено цей театр два роки тому — все це величезні чинники, що лежать в основі творчого зростання театру Революції, перед яким стоять завдання в найближчому часі підняти на вищий ступінь,

М. С. ТЕРЕЩЕНКО

Режисер-постановщик театру
Революції ім. ХРПС
Ігор Земгано

ХУДОЖНЬО-АКТОРСЬКИЙ СКЛАД ДЕРЖАВНОГО ТЕАТРУ РЕВОЛЮЦІЇ ім. ХРПС

НА ЗИМОВИЙ СЕЗОН 1933—1934 р.

Терещенко Марко	Директор і мистецький керівник театру Засл. арт. Республіки
Петров Н. В.	реж.-постановщик. Засл. діяч мистецтва,
Земгано Ігор	режисер-постановщик
Борін Б. Л.	режисер-адміністратор
Петрицький А.	художник-постановщик. Засл. художник Республіки
Ердман Б. Р.	художник-постановщик
Клебанов Д. А.	головний диригент, композитор
Чамов Ю. Г.	диригент
Вислоцька К. М.	Зав. хореографічної частини
Казаковський Ю. С.	Асистент-хореограф
Сінявський С. Ф.	Зав. монтіровочним цехом
Михайлов О. М.	Зав. костюмерним цехом
Алексєєв П. М.	Зав. електротехнічним цехом
Лівак-Лівшиць С. Б.	Зав. перукарним цехом
Черногуз К. І.	Зав. бутафорським цехом
Петренко П. П.	Заст. директора
Ямайкин Е. І.	голов. адміністратор

А р т и с т и :

Базилевич, Варецька В. Ф.—засл. арт. Респ., Винницька О. Н., Гаращенко М. К., Гарник А. Ю., Гринько Г. І., Галицька А. М., Донець М. А., Дуленко, Євдокименко П. В., Жнець О. В., Іващенко Н. І., Козаковський Ю. С., Каїрець М. П., Корбін Ю. О., Константинов Н. І., Казка Д. В., Котов А. Т., Луганська Л. Є., Міхневич П. Г., Муратов П. Я., Міронова О. Н., Настенко А. А., Піварович Л. В., Паламарчук О. Т., Плужник Г., Плужник М., Петраш Н. Р., Різенко Р. Б., Сидоренко Є. К.—засл. арт. Респ., Савел'єв О. О., Сокирко В. К., Садовський І. І., Страдецька М. М., Селюк І. А., Семілетов Л. М., Соколов В. М., Стругалевич Г. Г., Тітов Ю. І., Тимошенко К. В., Тимофєєв А. В., Тоценко З. М., Федорович Ф. Й., Чаплинська М. О., Хижниченко, Чирікова Ф. Л., Ципа К. О., Яковченко М. Ф., Янушевич Т. Я., Ярошенко Р. І., Яковченко Т.

ПРЕМ'ЄРА

ХАРКІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ТЕАТРУ

РЕВОЛЮЦІЇ ім. ХРПС.

НА ЗАХОДІ БІЙ

Вс. Вишневецький

Переклад Мих. Семенка

П'ЄСА НА 4 ДІЇ.

Постава—Засл. арт. Респ. Марка Терещенка. Художник — Борис Ерדман. Композитор—Д. Клебанов. Режисер—Б. Борин, Режисер-хореограф—К. Вислоцька

ДІЄВІ ОСОБИ:

Жінка в пролозі	Тимошенко, Янушевич
Жагайда	Козаківський
Рінг	Тітов
1 наці	Котов
2 наці	Каїрець
Людиноподібний	Різенко
Старий	Савел'єв
Поліцай	Гарашенко, Плужник Г.
Дівчина	Ціпа
Тереза	Виницька, Страдецька
Вагітна	Яковченко Т.
Стара	Омошко
Анна	Івашенко,
Макс	Муратов
Моске	Сокирко
Фр. Моске	Засл. арт. Респ.—Сидоренко
Фріц	Луганська, Чирикова
Гадлубек	Міхневич
Майер	Паламарчук
Рахіль	Янушевич, Тимошенко, Піварович
Карл	Донець
Альберт	Гринько
Мюнценбург	Константинов
Прашек	Ярошенко, Корбін
Отто Веніг	Гарник, Селюк, Ярошенко
Прш	Яковченко
Гугенталь	Лисенко
Де-Рабютен	Федорович
Секретар	Соколов
Аринушкін	Семілетов
1 бригадир	Жнець, Хижняченко
2 бригадир	Петраш
Хазайка пивної	Галицька
2 чужоземці	1-й Настенко
	2-й Соколов
Газетчик	Тоценко
Кафка	Гнатенко
Ридль	Плужник М.
Управитель	Садовський

Художній керівник і голов. режисер Театру
Російської Драми, заслуж. діяч мистецтва
Н. В. Петров

Режисер театру Російської
Драми, заслуж. артист Рес-
публіки М. М. Синельников

Режисер Театру Російської
Драми, заслуж. арт. Респуб-
ліки А. Г. Крамов.

Державний Театр Російської Драми

Організація постійного Російського театру у столиці УСРР є факт найбільшого політичного значення, реалізація однієї з умов правильної ленінської національної політики, скерованої до створення соціалістичної культури, використовуючи для цієї мети всі форми національної творчості.

Столиця України, пролетарський промисловий і культурний центр, повинен мати достойний її зразковий російський театр, здатний змагатися з кращими театрами Радянського Союзу. А це покладає на його особливо відповідальні зобов'язання.

Харківський Державний Театр Російської Драми не має права бути звичайним, навіть і великою театральною „справою“, а повинен бути монолітним у своїх творчих прагненнях художнім колективом, з єдинотворчою метою, з чітким художнім окресленням.

Тому, особливо на протязі першого року роботи, театру аніж не можна замикатися в коло виробничих завдань. Він повинен якнайширше розгорнути педагогічну роботу з творчим складом, обумовлюючи нею усі свої міроприємства.

При складанні репертуара треба мати на увазі не лише результат, що його може мати та чи інша вистава для глядача, але й те значення, яке він має для складу виконавців у розумінні їх творчого зростання, методологічних пророблень принципів художньої роботи та об'єднання їх в єдиний творчий колектив.

Зрозуміло, що ці завдання не можуть бути виконані у перші ж дні роботи. Наступний сезон повинен підвести фундамент і лише на кінець його можна буде зробити деякі попередні висновки.

Репертуар першої половини сезону складається з таких вистав: „Ложь“ — А. Афіногенова (постава засл. діяча мистецтва Ніколая Петрова, художник — Н. П. Акімов), „Ревизор“ — Гоголя (постава засл. діяча мистецтва Ніколая Петрова, художник — А. В. Риков), „Интервенция“ — Л. Славіна, (постава Засл. арт. — А. Г. Крамов, художник — М. М. Беспалов), „Гроза“ — у постанові Засл. Арт. М. М. Синель-

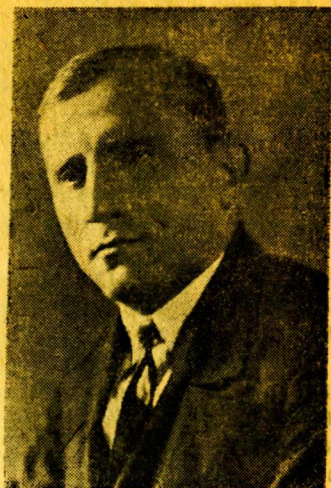
Директор Державного Драматичного театру Російської Драми
Є. М. Радін

Заступник директора театру
Російської Драми, заслуж.
діяч театру Боярський

нікова, що цього року святкує 60-ти
річний ювілей сценічної діяльно-
сти та „Бойцы“—В. С. Ромашова.

Заступник директора
театру Російської Драми
Театралов

Паралельно з цим починається експериментальна робота над інсценівкою роману Бальзака „Отец Горіо“, яку передбачено виставити у самому кінці сезону. Ознайомлення на практиці з методою роботи найбільшого письменника реаліста 19-го століття дає великий матеріал для критичної проробки радянському акторові, що стоїть перед завданням — втілення соціалістичного реалізму на сцені.

Творчий склад театру складається з низки запрошених індивідуально-великих майстрів, до складу яких входять: Засл. арт. Респ. А. Г. Крамов, С. Т. Строева-Сокольська, Л. М. Колобов, Д. В. Зеркалова, А. Н. Медведева, А. Н. Парамонова, К. Н. Вертишев, А. І. Зражевський, С. О. Корнев та А. С. Столяров. Одночасно з цим з Ленінградського Державного театру Драми (кол. Олександрівського) увійшла група акторів, що достатньо зарекомендувала себе й являє собою міцне ядро, поєднане єдністю навчання і низкою років виробничої роботи у театрі (Н. М. Ботезат, А. А. Добкевич, В. Д. Медведева, Л. А. Скопіна, Т. В. Сукова, Н. А. Волков, Н. П. Малінін, В. І. Осипов, А. Е. Пилаєв, А. І. Янкевський, В. В. Еренберг та інші). До них прилучаються їхні-ж однокурсники по театральній школі, що працювали в Ленінградському Великому Драматичному театрі, артисти В. І. Янцат, А. А. Штенгель, А. І. Москвін.

Отже, з перших же кроків своєї роботи театр набуває творче ядро, що здатне відобразити художнє прагнення театра, виявити педагогічний та методологічний вплив і, в свою чергу, сприймаючи індивідуальну майстерність верхівки трупі.

Режисерські сили в основному комплектуються з постійних робітників театра й на сьогоднішній день складаються з Ніколая Петрова, А. Г.

2
Крамова, М. М. Синельникова та С. О. Корнева. Удалшому передбачено запросити на поставу Засл. Діяча мистецтва А. Г. Попова. Постійними художниками театру є: Н. П. Акімов, А. В. Риков, М. М. Безпалов, В. Г. Мелер, М. Д. Панадіаді. Завідування музичною частиною покладено на Нар. артисти Республіки А. М. Моргуляна. Консультантом з літературно-методологічних питань запрошено проф. К. Н. Державіна. З метою концентрації цієї культурно-методологічної й масової діяльності організовано спеціальне бюро, на чолі якого стоїть А. А. Барташевич

Для підготування художніх кадрів при театрі організується студія сценічного мистецтва, з трьохрічним курсом навчання. Навчання, вже починаючи з першого курсу, пов'язується з виробничою практикою на сцені театру.

Розглядаючи театр не лише як виробничу одиницю, що обмежує свою діяльність лише поданням чергових вистав, а прагнучи перетворити його у культурний центр, що поєднує художню роботу з науково-дослідною й пропагандистською діяльністю, цю галузь роботи є думка розгорнути особливо широко. Передбачено зв'язатися з найбільшими промисловими підприємствами м. Харкова для організації актива глядачів, здатного популяризувати роботу театру, просунути його ідеї в маси, й в свою чергу, висунути зустрічні пропозиції, що можуть коректувати роботу театру. Разом з цим накреслюється велика робота з трупною — як політико-виховна, так і загально-культурного характеру. З цією метою театр зв'язується з Ком. Академією, Дослідними Інститутами, окремими спеціалістами з питань, з якими театру доведеться стикатися в своїй роботі.

Дослідча робота, що її провадиться в середині театру, буде

Художник театру Російської Драми
Н. П. Акімов

Зав. культметодбюром театру
Російської Драми
А. А. Барташевич

реалізовано низкою видань. Зараз накреслено випуск таких книжок: збірник „А. Н. Афиногенов и его драматургия“ (до прем'єри „Ложь“), С. С. Данілова „Ревизор на сцене“ (Історія п'єси), збірник „Н. Н. Синельникова и судьба русской провинциальной сцены“, в якому буде вміщено поряд із споминами М. М. Синельникова, критичні статті про нього та матеріали про дореволюційний провінціальний театр. Для відображення поточної роботи передбачено приступити до видання періодичного „Бюллетеня Русской Драми“.

Н. ПЕТРОВ

ХУДОЖНІЙ СКЛАД ДЕРЖАВНОГО ДРАМАТИЧНОГО ТЕАТРУ РОСІЙСЬКОЇ ДРАМИ НА ЗИМОВИЙ СЕЗОН 1933-34. РОКУ

Петров Н. В.—Художній керівник і головний режисер. Заслужений діяч мистецтва.

Синельников М. М.—Режисер. Заслужений артист Республіки.

Крамов А. Г.—Режисер. Заслужений артист Республіки.

Корнев С. О.—Режисер.

Моргулян А.—Завідувач музичною частиною. Народний артист Республіки.

Шац І. Х.—Дирижер.

Акимов Н. П.—Художник.

Риков В. В.—

Беспалов М. М.—Художник.

Мелер В. Г.—Художник.

Панадіяді М. Д.—Художник.

Барташевич А. А.—Зав. Культметодбюром.

Грязнов В. П.—Зав. режисерським управлінням

Лифшиц Л. І.—Режисер-лаборант.

Лапа С. Н.—Помішник режисера,

Гальперін І. Г.—Інспектор театра.

Мирський С. А.—Зав. виробничою й художньо-поставочною частиною

Погорілов С. П.—Зав. декоративно-малярного цеху.

Калачев І. М.—Зав. Машино-декоративним цехом (Засл. майстер сцени).

Кудряшев—Зав. електро-освітлювальним цехом.

Шишканов М. Д.—Зав. бутафорським цехом.

Мороз—Зав. костюмерним цехом.

Радін Є. М.—Директор.

Боярський—Зам. директора.

Театралов—Зам. директора.

АРТИСТИ

Чоловічий склад:

Аврашов В. В., Азимов Я. Б., Бесарабов Н. Е., Борисов П. Є., Васильківський Д. С., Вертишев К. Н., Волков Н. А., Галін-Добржанський Л. А., Гладков А. А., Жулинський К. Р., Зражевський А. І., Колобов Л. Н. (Засл. арт. Республіки), Корнев С. О., Крамов А. Г. (Засл. арт. Республіки), Кропотов Б. В., Кулаков Л. І., Малінін М. П., Осипов В. І., Привалов О. Т., Палибин А. Г., Пилаєв А. Є., Соломонов Б. А., Столяров А. С., Фішбейн В. К., Хохряков В. І., Шишкін І. А., Штейнгель А. А., Янківський А. А., Янцат В. І., Єренберг В. В.

Жіночий склад:

Босулаєва Д. Ф., Ботезат Н. М., Динтан Н. І., Добкевіч А. А., Дроздова М. В., Зеркалова Д. В., Зубова О. І., Медведева Д. Н., Медведева В. Д., Миліч С. І., Павлова Р. П., Парамонова А. Н., Семена М. В., Скопіна Л. А., Славська М. М., Солнцева Л. А., Стахорська Т. І., Строева-Сокольська С. Т. (Засл. арт. Республ.), Сукова Т. В.

Державний Єврейський Театр

Цього року Державний Харківський Єврейський Театр реорганізується на театр Всеукраїнського значення. А перетворення його на всеукраїнський покладає на театр дуже відповідальні завдання щодо підбору акторських сил, художнього оформлення, репертуару тощо.

У плані Державного Єврейського театру на осінньо-зимовий сезон 1933—1934 року намічено такі нові постанови

„Так було“ (Рекрути) п'єса Л. Рєзніка. Ставить п'єсу режисер театру ім. МОРПС — А. І. Рубін. Художнє оформлення — Засл. Діяча мистецтва Д. П. Штенберга, муз. композитора Мільцета.

„Мещанін у дворянстві“ — комедія Мол'єра, єврейською мовою переклав Д. Гохштейн. У постанові режисера Склярєнка.

„Шілер та хліб“ — Данієля. У постанові запрошеного Засл. Діяча мистецтв Н. Петрова (художній керівник Хар. Російського Драматичного театру).

Крім того відомий єврейський поет І. Фефер зараз працює над перекладом для театру нової п'єси українського письменника І. Микитенка.

Із старих постанов поновлюються такі: 1) „Цвей Куні-Лемелєх“ — п'єса Гольдфаєна (у переробці Еф. Лойтера), у постанові автора переробки. Музика — Штейнберга. 2) „На заході бій“ — п'єса Вишневського, у постанові Норвіда, художнє оформлення Л. Ю. Кроля Музика Тица. 3) „Кадри“ — п'єса Микитенка у постанові Ванкова. Художнє оформлення І. Рабіновича, муз. Мільнера. 4) „Гірш Лєккєрт“ — п'єса Кушнірова. 5) „Юліс“ — п'єса Данієля.

Наступного сезону Державним Єврейським Театром намічена організація кількох музикально-вокально-літературних вечорів, з метою ознайомлення широких єврейських трудящих мас з кращими творами

Директор Державного Єврейського театру М. М. Чесний

Режисер Державного Єврейського
Театру А. І. Рубин

єврейської літератури та мистецтва (вечорі поетів, письменників, симфонічної та камерної єврейської музики), а також низки денників для школярів.

У плані культурно масової роботи з глядачем театр накреслив систематичні виїзди художніх бригад на підприємствах, в цеха, скликання конференцій робітничого глядача тощо.

Крім уже знайомих харківському глядачеві артистичних сил (Засл. арт. Респ. — Аби Сонц, Елиашової, Браз, Тарно, Нугер тощо) театром запрошено низку нових акторів — Виньяр, Ліберт, Вітмен.

До складу труп театру на наступний осінньо-зимовий сезон входять такі головні акторські сили:

Жіночий склад:

Брас, Бурсак, Винвяр, Трин, Кулик, Мурована, Надіна, Пемова, Сигановська, Сонц (Засл. арт. Респ.), Фінгерова, Цукер, Щенкер, Шенфельд, Елиашова.

Чоловічий склад:

Алштин, Бідер, Вітлін, Гольман, Корик, Ліберт, Нугер, Парчев, Патла Сушок, Тарло-Генрі, Чичельницький, Шапиро, Штенберг, Епштейн.

Директор театру — Чесний

Музичний керівник — Компанеєць

Художник — Кроль

Інспектор сцени — Мерензон

Державний Театр Музичної Комедії

В наступному виробничому зимовому сезоні 1933-34 року Державний Театр Музичної Комедії намічає зробити певний поворот, що має стати результатом урахований як помилок, так і досягнень в роботі театру минулих років.

Добившись значних успіхів в утворенні цінного мистецького колективу, утворивши підвалини для творчого розвитку нового радянського актора оперети, давши зразки умілого критичного опанування спадщиною класики оперети, Держтеатр Музичної Комедії допустився і серйозних помилок.

Шукаючи шляхів музичної комедії, віддаляючись від традиції опереточного жанру, театр надто наблизився до драматичного театру, що дало в результаті серйозні загрози знищити сміх—гумор.

У погоні за оригінальною радянською оперетою, Театр допускав спішки як у своїй

Директор Театру Музкомедії
Л. Б. Міцельмахер

так і авторській праці, наслідком чого в роботі мали місце випуски недоброякісної продукції, що своїми цінностями аніяк не може дорівнюватись цінностям класиків оперети.

Не меншою небезпекою було також культивування театром форм ревію мюзик-холу.

Цього театрального сезону Театр всіляко прагне не допускатися помилок минулих сезонів і дати масовому глядачеві здорову ідеологічно-витриману радянську оперету. Звідсіль і репертуар театру формується так:

Заступник директора
театру Музкомедії
Є. Б. Антонов

Голов. режис. Музкомедії Я. Д. Бортник

Зав. муз. частиною та голов-
ний диригент Музкомедії
С. Д. Солящанський

Голов. художник Музкомедії
М. Д. Панадіяді

Балетмейстер театру
Музкомедії П. Є. Кретов

„Арапи“—музична комедія О. Вухналя, муз. Мейтуса, „Червонофлотці“—Рапопорта, муз. Ушакова. Ці обидві п'єси написані радянськими музикантами й драматургами. Уперше в історії театру музкомедія одержала ці п'єси не як ескізи, а як цілком закінчені твори з боку тексту й музики й тому театр має можливість опрацювати їх в нормальних умовах.

Театр в цьому році розгортає широку роботу щодо організації масового робітничого глядача, що помітно зацікавився майбутнім сезоном театру. Зараз театр накреслює низку заходів, щоб якнайшвидше пов'язати свою роботу з робітничим глядачем шляхом скликання конференцій робітничого глядача, робкорів та представників заводської преси, виїзди на підприємства, доповідями в цехах тощо.

Досвід минулого сезону показав, що театр не був достатньо пов'язаний у своїй роботі зі своїм шефом — заводом. Отже констатувавши це, трикутник театру накреслив низку заходів щодо покращання зв'язку та розгортання масової роботи як в театрі так і на заводі. Ці заходи мусять дати наслідком повсякденну участь шефа в творчій роботі театру, а з боку театру — розгорнення масової мистецької роботи на заводі.

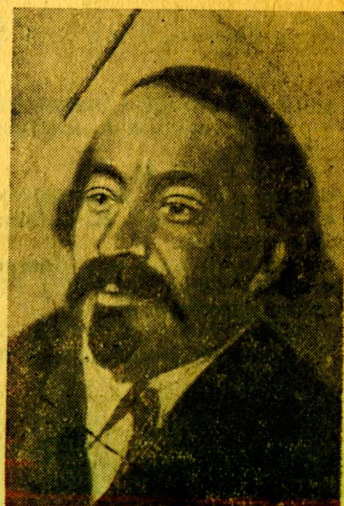
Державний Театр Музичної комедії цього сезону виставить три оперети віденських майстрів—„Фіалка з Монмарту“, „Королівна Чардашу“, (Сильва — оперета Кальмана), „Жовта Кофта“—Легара.

Приймаючи до постанови твори віденських майстрів оперети, театр ставить собі як завдання опанувати майстерність чистої оперети, на що в попередніх роботах не було зроблено відповідного наголосу. Принципово відкидаючи весь нальот віденщини, не знижуючись до потакання обивательським смакам, а найголовніше не піти на повіді у Кальмана, навпаки, примусити його служити інтересам радянського видовища.

Цього театрального сезону поновлюються також такі оперети „Самозваний принц“, „Холопка“, „Шоколадний вояка“, „Перікола“, „Шкатулка“ й „Гейша“.

Для постанов окремих п'єс запрошені нові режисерські сили з Харькова — режисер Крушельницький („Театр Березиль“), з Москви та Ленінграду т.т. Смоліч та Рапопорт (кол. Михайловського театру).

Акторський склад також поновлено новими видатними акторами: Казачківський (Донбас), Волкова Я. М. (Москва), Суслов (Москва), Васильчиков (Москва), Робертс

Режисер окремого ставлення
В. Р. Рапопорт

та Ксензовський (Ленінград), Теплицька (Москва). Цього року збільшується також і склад оркестри, балету та хору.

Театр ставить завданням — дати окремі балетні вистави (дві), що відповідали-б жанру театру Музичної комедії.

Не забуває театр і про виховання молодих кадрів, продовжуючи його і цього року.

Перша прем'єра театру Музичної комедії — це оперета „Фіалка з Монмартру“.

ХУДОЖНЬО-АКТОРСЬКИЙ СКЛАД ДЕРЖАВНОГО ТЕАТРУ МУЗИЧНОЇ КОМЕДІЇ

НА ЗИМОВИЙ СЕЗОН 1933-34 РОКУ

ХУДОЖНІЙ СКЛАД

Бортник Я. Д.—Головн. режисер
Крушельницький М. М.—Режисер окремого ставлення
Рапопорт В. Р.—Режисер окремого ставлення
Смолич А. С.—
Солящанський С. Д.—Зав. Муз. частиною та Гол. Диригент
Рябов А. П.—Диригент
Манько С. Г.—
Панадіяді М. Д.—Головний художник
Мелер В. Г.—Художник
Сонячкін С. П.—Художник
Соколов Д. Я.—Художник
Домбровський—Режисер
Макарченко—Режисер
Кретов П. Є.—Балетмейстер
Міцельмахер Л. Б.—Директор театру
Антонов Є. Б.—Заст. директора

АКТОРСЬКИЙ СКЛАД:

(найголовніший)

Анчаров Н. Д.	Новінська Д. П.
Бердовський А. Я.—Прем'єр балету	Павлусенко П. К.
Білецька Н. М.	Попова Н. І.
Волкова А. Н. (Москва)	Росіна Ю. В.
Васильчиков В. С. (Москва)	Робертів Р. Є. (Ленінград)
Іванов М. С.	Суслов К. А. (Москва)
Ксензовський (Ленінград)	Теплицька (Москва)
Козачківський Д. І. (Донбас)	Хмельницький С. Я.
Любченко Д. С.	Шехтман В. Н.—Прима—балеріна

ПРЕМ'ЄРА

ДЕРЖАВНОГО ТЕАТРУ МУЗИЧНОЇ КОМЕДІЇ

„ФІАЛКА З МОНМАРТРУ“

Оперета на 3 дії, 12 картин

Музика Б. КАЛЬМАНА

Постанова та лібрето головного режисера театру—Я. Д. Бортника.
Оформлення головного художника театру—Мири Панадіаді.
Танки та балет головного балетмейстра театру—П. Е. Крєтова.
Диригують—голов диригенти театру—С. Д. Солящанський, О. П. Рябов.
Режисер—М. В. Домбровський.
Художник—декоратор—М. І. Ершов.
Лаборант балету—А. Бредовський.
Хормайстер—Г. С. Манько.
Концертмайстри—П. Л. Кулісич та М. Лур'є.

Дієві особи:

Равль Рєнуар, художник—Анчаров, Павлусенко, Суслов.
Флорімон Жєрве, композитор—Білошенко, Хмельницький.
Анрі Стєне, поет—Лобанов, Лойко.
Нінон, натурниця,—ґризетка—Новинська, Попова, Вольгемут.
Віолет Каваліні, вулична співачка, прозвана „Фіалка з Монмартру“—Білецька, Любченко.
Паріджі, її опекун, старий музикант—Прєдєрників.
Сатурнін Боско, старий актор—Козачківський, Міланов.
Генерал Піпо де Фраскаті, шеф міністерства мистецтв—Васильчиков, Іванов, Івашутич.
Леблан, секретар міністерства мистецтв—Крилова, Романенко.
Ано. конс'єржка—Мєрлен, Росіна.
Нанет, дівчина з магазину—Мізіненко.
Каміль Блюм, злодій, спеціаліст взламання банківських сейфів—Трубіцин.
Сержант—Ковшаров.
Поліційний 1-й—Рубашенко.
Поліційний 2-й—Мокроусов.
Фурньє, директор театру Водевіль—Матковський, Гродзінський.
Трапо, помреж—Северний.
Комічна стара—Алмазова, Ліскова.
Субретка—Полянська.
Актор на вихідні ролі—Ковшаров.
Герой—Зайченко.
Принц—меценат театру Водевіль—Адашевський, Гродзінський.
Монмартрські художники, музики, слюльптори, поети, актори, балєріни, ґризетки, театральна публіка.

РОЗЦІНКИ МІСЦЬ

Містимо тут розцінки місць таких столичних державних театрів:
Опери та Балету, „Березіля“, Російської Драми, театру Революції,
Музкомедії та Єврейського театру

Державний Столичний Театр Опери та Балету

Римарська, 21, тел. 8-41-55

Назва місць	Ціна за номіналом	Знижка 20% для культ-походів	Назва місць	Ціна за номіналом	Знижка 20% для культ-походів
Ложі Бенуар	12	9—60	Партер 28—29 ряд .	4—50	3—60
„ останні	10	8	„ 30—32	3—50	2—70
„ Бель-етаж	10	8	Бель-етаж 1—3 . . .	6—50	5—20
„ номер	8	6—40	„ 4—6	5—50	4—40
Партер 1—4 ряд . .	12	9—60	„ 7	3—50	2—70
„ 5—8 ряд	11	8—80	2-й ярус 1—3	6	4—80
„ 9—12	10	8	„ 4—6	5	4
„ 13—16	8	6—40	„ 7—8	2—50	2
„ 17—20	6—50	5—20	Бік 1	6	4—80
„ 21—25	6	4—80	„ 2	4	3—20
„ 26—27	5—50	4—40	„ 3		2—40

Державний Драматичний Театр „Березіль“

Вул. К. Лібкнехта, 9. Тел. № 8-01-68.

Назва місць	Ціна номінала	Культвід. зі знижк. 20%	Назва місць	Ціна номінала	Культвід. зі знижк. 20%
Ложі бенуар	8	6—40	Амф. б.-етаж 2 ряд	5	4
„ б.-етаж	7—50	6	„ 3	4	3—20
„ 3-го поверху . . .	6	4—80	„ 3-го поверху 1 .	4—50	3—60
Партер 1—5 ряд . .	9	7—20	„ 2	3—50	2—80
„ 6—9	8	6—40	„ 3	3	2—40
„ 10—14	7—50	6	Галерея бокова 1 .	3—50	2—80
„ 15—16	6—50	5—20	„ середн. 1—2 . .	4	3—20
Амф.-бенуар 1—2 ряд	6	4—80	„ 3—4	3	2—40
„ 3—4	5	4	„ 5	2	1—60
„ б.-етаж 1	6	4—80	Вхідні	1—50	1—20

Театр Революції ім. ХРПС

Партер			Бл.-етаж		
1—4 місця	...	6—50	1—2 місць	...	4—00
5—8 "	...	6—00	3— "	...	3—00
9—12 "	...	5—50	6—6 "	...	2—00
13—16 "	...	5—00	7—0 "	...	1—50
17—20 "	...	4—50	8—0 "	...	1—0
21—13 "	...	4—00			

Л о ж и:

Ложи на 6 місць по 4 крб. Разом—24 крб.

Харківський Державний Театр Російської Драми

Назва місць			Номинал	Пільгова ціна	Назва місць			Номинал	Пільгова ціна
Партер	1—4 ряд.	10—00	8—00		Бель-етаж	1—2 ряд	8—00	6—40	
"	5—8 . . .	9—50	7—60		"	3—4 "	7—00	5—60	
"	9—12 . . .	9—	7—20		"	6—6 "	6—00	4—80	
"	13—14 . . .	8—50	6—80		"	7—8 "	5—00	4—00	
"	15—16 . . .	8—00	6—40		"	9—10 "	4—00	3—20	
"	17—18 . . .	7—00	5—60		"	11—12 "	3—00	2—40	
"	19—20 . . .	6—00	4—80		Ложи б/етажу	"	8—50	6—80	
"	21—21 . . .	5—00	4—00						

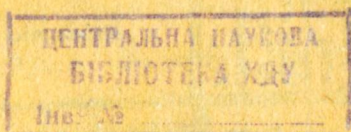
Державний Єврейський Театр

Назва місць			Ціна одного місця по номиналу	Ціна одного місця із знижкою 25%	Назва місць			Ціна одного місця по номиналу	Ціна одного місця із знижкою 25%
Партер	1—3 ряд.	7—	5—25		Балкон	1 ряд.	4—	3—	
"	4—6 "	6—50	4—90		"	2—3 "	3—50	2—65	
"	7—9 "	6—	4—50		"	4—5 "	3—	2—25	
"	10—12 "	5—50	4—4		"	6—7 "	2—50	1—90	
"	13—15 "	5—	3—75		"	8 "	1—50	1—15	
"	16—18 "	4—50	3—40		Ложі	...	4—	3—	
"	19 "	4—	3—		"	...	3—50	2—65	
Амфітеатр	1 ряд.	3—50	2—65						
"	2 "	3—	2—25						
"	3 "	2—50	1—90						

Державний Театр Музичної Комедії

Назва місць	Ціна	Пільгова	Назва місць	Ціна	Г.
	квитка	ціна квитка		квитка	
Ложі Бенуар	9—	7—20	Місця за лож.	1—2	5— 4
Бель етаж	7—	5—60	" " "	3—4	4— 3
Партер 1-й ряд	9—	7—20	" " "	5—6	3— 2
" 5-8 "	8—	6—40	" " "	7—8	2— 1
" 9-12 "	7—	5—50	Балкон фойе	1—2	4— 3
" 13-15 "	6—	4—20	" " "	3—4	3— 2
" 16-18 "	5—	4—	" " "	5—6	2—50 2
" 19-22 "	4—	3—30	Балкон галер.	1—2	3— 2
" 23-24 "	3—	2—40	" " "	3—4	2—50 2
" 25-26 "	2—50	2—	" " "	5—6	2— 1
Амфітеатр 1-й ярус	5—50	4—50	Галерея вхідні	1—50	
" 2-й "	4—	3—20			
" 3-й "	2—50	2—			

Відповідальний редактор Я. ЯНОВСЬКИЙ
Техредактор М. САМУСЬ